เอกสารการบรรยายพิเศษ

มาตรฐานการศึกษา สู่การยกระดับคุณภาพ คนไทย 4.0

ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์ อุดม คชินทร
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

371.26 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 อ เอกสารการบรรยายพิเศษ มาตรฐานการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0, กรุงเทพฯ : สกศ., 2562
20 หน้า
ISBN : 978-616-270-193-1
1. มาตรฐานการศึกษา 2. ชื่อเรื่อง

มาตรฐานการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0

สิ่งพิมพ์สกศ. อันดับที่ 19/2562
ISBN 978-616-270-193-1
พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2562
จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม
พิมพ์เผยแพร่โดย กลุ่มมาตรฐานการศึกษา
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ : 0 2668 7123 ต่อ 2528, 2529
โทรสาร : 0 2243 1129
Website : www.onec.go.th
พิมพ์ที่ บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด
19/25 ม.8 ถนนเต็มรัก-หนองกางเขน
ต.บางคูรัด อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : 0 2150 9676-8
โทรสาร : 0 2150 9679
E-mail : 21centuryprint@gmail.com
Website : www.21century.co.th

เอกสารการบรรยายพิเศษ

มาตรฐานการศึกษา
สู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0

โดย

ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์ อุดม คชินทร
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คณะรัฐมนตรี มีมติให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 และมีมติให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้องตรงกัน สามารถแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้อง เชื่อมโยง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดสัมมนาวิชาการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 ขึ้น จำนวน 6 ครั้ง ในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษาของชาติให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำสู่การปฏิบัติต่อไป ในการนี้ สำนักงานฯ ได้รับเกียรติเป็นอย่างสูงจากรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์อุดม คชินทร) ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานกล่าวเปิดและบรรยายพิเศษในการสัมมนา ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2562 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 650 คน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า การบรรยายพิเศษของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประโยชน์ต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการของมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 ได้อย่างแท้จริง จึงได้จัดพิมพ์เอกสารฉบับนี้ขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะช่วยให้ท่านผู้อ่าน และผู้สนใจได้ศึกษา และร่วมกันยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะหรือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็งต่อไป

(นายสุภัทร จำปาทอง)
เลขาธิการสภาการศึกษา

คำกล่าวเปิดและบรรยายพิเศษ
มาตรฐานการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0
โดย
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์อุดม คชินทร

คำกล่าวเปิด

เรียน ท่านผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ ทุกระดับ ทุกส่วนงาน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เข้าประชุมทุกท่าน ผมรู้สึกยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในการเปิดสัมมนาวิชาการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 ขอต้อนรับทุกท่านสู่การประชุม ผมว่าได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเปิดการสัมมนาวิชาการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 ขอให้การสัมมนาครั้งนี้ เป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ และขอให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ ผมขอเปิดการประชุม

การบรรยายพิเศษ

“คุณภาพ” กับ “มาตรฐาน”

ผมคิดว่าวันนี้เป็นโอกาสที่ดีและดีใจที่มีผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมการสัมมนาครั้งนี้ คิดว่าพวกเราคงทราบดีว่า ตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2561 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นฉบับใหม่ ซึ่งมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 หากท่านไปดูจะมีความแตกต่างจากมาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับก่อนอย่างชัดเจน เพราะคราวนี้มุ่งผลสัมฤทธิ์ มุ่งผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

เป็นสำคัญและผลลัพธ์ที่เราต้องการคือ คุณภาพ มาตรฐาน

ที่จริงคำว่า “คุณภาพ” “มาตรฐาน” นั้นไปด้วยกัน “คุณภาพ” เป็นคำใหญ่ที่รวมคำว่า “มาตรฐาน” รวม “ข้อกำหนดต่าง ๆ” เข้าไปอยู่ด้วยกัน บางทีเราใช้คำคู่กัน “คุณภาพมาตรฐาน” แต่หากเราไปดูคำว่า “มาตรฐาน” คือ กรอบ ข้อกำหนด ซึ่งเรายอมรับกันทั่วไป และเอาไว้ใช้เปรียบเทียบว่านี่คือ “มาตรฐาน” เช่น มาตรฐานเวลากรีนิช เราก็รู้ว่าทั้งโลกใช้เวลากรีนิช มาตรฐานอุตสาหกรรม หรือหนังสือเล่มนี้ไม่มีมาตรฐาน หรือการทำงานของบริษัทไม่มีมาตรฐาน ซึ่งเป็นคำที่กว้างมาก

“มาตรฐานการศึกษาของชาติ” เป็นกรอบ ไม่ใช่เป็นกฎ

มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นกรอบ

ผมย้ำกับท่านเลขาธิการสภาการศึกษารวมทั้งคณะด้วยว่า จะต้องสื่อสารให้ดีว่า “**มาตรฐานการศึกษาของชาติ**” **เป็นกรอบ** แล้วเรามุ่งเน้นผลลัพธ์เป็นสำคัญ **ไม่ใช่เป็นกฎ** เดี๋ยวพอพูดไปในวันนี้ ทุกหน่วยงานก็จะเป็นกฎ ระเบียบแล้วก็จะบังคับว่า สถานศึกษาทุกที่จะต้องใช้แบบนี้ ฯลฯ ต้องเป็นระเบียบมิฉะนั้นเวลาฉันมาประเมิน คุณจะไม่ได้มาตรฐาน เราเจอมาแบบนี้มาตลอด หวังว่านับแต่นี้ต่อไปจะไม่เจอแบบนี้ จะไม่เป็นการศึกษาปฐมวัย สพฐ. สอศ. สกอ. ผมพูดในฐานะที่เคยเป็นผู้ปฏิบัติมาก่อน เคยอยู่มหาวิทยาลัยมาก่อน เราจะเจอคำนี้ คุณไม่ได้มาตรฐาน แต่มาตรฐานเป็นกฎ ระเบียบหมดเลย ซึ่งไม่ใช่ จึงขอย้ำกับพวกเราว่า เดี๋ยวพอไปถึงแต่ละหน่วยงานแล้วกลายเป็นกฎ ระเบียบช่วยร้องเรียนมาด้วย เผอิญหลังเลือกตั้งผมอาจจะไม่อยู่แล้ว ก็ร้องเรียนมาทางท่านเลขาธิการฯ ดร.สุภัทร เป็นตัวกลาง จึงขอฝากไว้

เน้นผลลัพธ์ของการศึกษาเป็นสำคัญ

ตรงนี้เป็นเรื่องสำคัญ วันนี้เราถึงได้เรียกประชุมอย่างนี้ขึ้นมา ครั้งนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทุ่มเทมาก เราจัดสัมมนาเรื่อง มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปทุกภูมิภาค รวมกรุงเทพมหานคร ซึ่งครั้งนี้เป็นครั้งที่ใหญ่ที่สุด

เพราะต้องการชี้แจงทำความเข้าใจให้ทุกท่านเข้าใจจริง ๆ ว่ามาตรฐานคืออะไร แล้วเราก็ไม่ต้องการมาตรฐานแบบเดิมที่เป็นกฎ ระเบียบบังคับต้องทำ

ฉะนั้น มาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับใหม่ ผมขอประกาศอีกครั้งว่า **เราเน้นผลลัพธ์ของการศึกษาเป็นสำคัญ** และที่สำคัญคือ **ผลลัพธ์นั้นจะต้องเน้นให้มีความเหมาะสมกับการศึกษาทุกระดับ ทุกช่วงวัย**

ขอย้ำ ไม่ใช่เด็ก ป.1 เอาข้อสอบ ป.3 มาสอบ แล้วเด็ก ม.6 เอาข้อสอบ ปี 1 ปี 2 ของมหาวิทยาลัยไปสอบ ไม่ใช่ แล้วตรงนี้สำคัญที่ย้ำว่า จะต้องเหมาะสมตามช่วงวัย ตามระดับ และประเภทของการศึกษา ที่สำคัญมากกว่านั้น เราเน้นว่าให้สถานศึกษามีอัตลักษณ์ของตนเองได้ มาตรฐานการศึกษานั้น จะต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ไม่ใช่โรงเรียนอยู่ชายชอบอยู่บนเขา จะเอาเขามาเท่ากับเราในเมืองนี่เป็นไปไม่ได้ แต่ก็ต้องมีมาตรฐาน ซึ่งต้องสอดคล้องกับเขากับชีวิตความเป็นอยู่ของเขา ไม่ใช่เขาอยู่ตรงนั้นจะต้องทำงานแบบในกรุงเทพฯ ก็ไม่ใช่

ฉะนั้น คำว่า “คุณภาพมาตรฐาน” จึงจะไปผูกกับอีก 2 คำ ที่อยากจะย้ำ คือ นอกจากจะเป็นข้อกำหนด ซึ่งยอมรับกันทั่วไปว่า คือมาตรฐาน แต่จะต้องมีอีก 2 ข้อ คือ

1) **ความพึงพอใจของผู้รับบริการ** ไม่ว่าจะนักเรียน ครู ผู้ปกครอง รวมทั้งภาพใหญ่ก็คือ รัฐบาล ซึ่งดูแลการศึกษาของคนทั้งประเทศ ฉะนั้น ตรงนี้ต้องสำคัญว่า จะต้องสอดคล้องให้เขายอมรับได้ แล้วก็พึงพอใจ

2) **มีความคุ้มค่า** ต้องมีต้นทุนเป็นค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม อันนี้สำคัญ ไม่ใช่เราบอกทำมาตรฐานดีใช้เงินเป็นล้านบาท แต่อีกคนทำมาตรฐานดีเลยใช้เงิน 2 แสนบาท อย่างนี้ใครจะดีกว่ากัน

ความคุ้มค่าของทรัพยากรที่ใช้เป็นเรื่องสำคัญ คำว่าต้นทุน รวมทรัพยากรคนและทรัพยากรเงินทั้งหลาย เราเป็นประเทศที่ไม่ได้รวย ผมจึงคิดว่าเรื่องความคุ้มค่า

เป็นเรื่องสำคัญ และจะต้องเป็นประโยชน์ต่อทั้งตัวผู้เรียน ต่อทั้งชุมชน ประเทศ และโลกนี้โดยรวม

คุณภาพมาตรฐานจะต้องมีความเชื่อมโยงกัน

ขอย้ำว่า เรื่องคุณภาพมาตรฐานจะต้องมีความเชื่อมโยงกัน แต่ประเทศเรารัฐธรรมนูญบังคับตั้งแต่การศึกษาปฐมวัย ซึ่งนับตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาถึง 8 ปี (ตาม พ.ร.บ.) แต่ถ้าหากไปดูข้อมูลวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ การที่จะปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ ของคนเรา จะถือว่าช่วง 6 ปีแรกเป็นช่วงที่สำคัญที่สุด ที่ผ่านมาเราละเลยมาโดยตลอด ผมดีใจว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2560 เราได้เน้นย้ำเรื่องการศึกษาปฐมวัยขึ้นมาอย่างจริงจัง และขยายไปถึง 8 ปี ก็ไม่ได้ว่ากัน แต่ให้รู้ว่าช่วง 0 – 6 ปี เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดในการบ่มเพาะชีวิตคน ๆ หนึ่งว่าจะเก่งและดีอย่างไร จากปฐมวัยเราต้องส่งมอบคุณค่าของการศึกษาต่อขึ้นมาถึงประถม มัธยม อาชีวะ รวมทั้งอุดมศึกษา ถ้าคุณไม่เริ่มด้วยเมล็ดพันธุ์ที่ดีก่อน จะไม่มีทางที่มาบอกว่าให้โตขึ้นมาเป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นเรื่องยาก เพราะทุกอย่าง format มาแล้ว ตั้งแต่ 0 – 6 ปี ช่วง 0 – 6 ปี นี้สำคัญที่สุด

การศึกษาทุกระบบจะต้องเชื่อมโยงกัน

ขอเน้นย้ำว่า การศึกษาทุกระบบจะต้องเชื่อมโยงกัน รวมทั้งการศึกษาทุกประเภทต้องเชื่อมโยงกันด้วย ไม่ใช่มัธยมศึกษาแยกกับอาชีวศึกษาเด็ดขาด ต่อไปข้างหน้าจากการที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมาย การศึกษาที่เป็นทางการที่แยกเป็นประเภทจะลดความสำคัญลงไปเรื่อย ๆ แต่จะเป็นการศึกษาที่เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดรวมกันอยู่ในคน ๆ เดียว เพราะว่าจากการที่เทคโนโลยีเปลี่ยนไป ทำให้การรับรู้ของคนเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง

การรับรู้ของคนเปลี่ยนไปการศึกษาเปลี่ยนตาม

ถ้าถามท่านว่า ตอนที่ท่านเรียนชั้นประถม มัธยม หรือตัวผมเองเรียนมาจบชั้นประถม มัธยมสมัยก่อน พอสอบเสร็จก็หัวโล่ง ๆ ใช่หรือเปล่า ตอนผมสอบเข้าแพทยศาสตร์ศิริราชได้ก็ใช้วิธี**จำ** กับ **เข้าใจ** เท่านั้น ไม่มีอะไรอยู่ในหัว คิดวิเคราะห์

ก็ไม่เป็น เพราะเราไม่เคยสอน แต่เด็กประถม มัธยมสมัยนี้ไม่ใช่ เขาไม่เหมือนรุ่นเรา ท่านต้องเข้าใจ เพราะ Internet มีอยู่เยอะแยะไปหมด ระบบ Platform การเรียนรู้ การศึกษาที่ไม่เป็นทางการเยอะมาก และมีประโยชน์มากจริง ๆ มีพลังมหาศาล ให้เขาเรียนรู้ได้ เพราะฉะนั้น เด็กประถม มัธยมตอนนี้ ไม่ว่าจะเป็นในเมือง นอกเมือง หรือต่างจังหวัดอาจจะมีความเหลื่อมล้ำเมื่อเทียบกับในเมืองใหญ่ ๆ หรือกรุงเทพฯ ตั้งแต่ Internet ไปถึง Google สอนเขาได้ทุกอย่างจริง ๆ เพราะฉะนั้น เขาได้เรียนรู้มามากกว่าสมัยเราเยอะมาก

ตรงนี้ท่านต้องเข้าใจว่า กระบวนการเรียนรู้กระบวนการรับรู้ของคน เปลี่ยนไปอย่างมาก เพราะฉะนั้น การเรียนรู้อย่างเป็นทางการจะลดความสำคัญลง ที่สำคัญคือ ในอนาคตข้างหน้า การเรียนกับการทำงานจะเป็นสิ่งเดียวกัน เพราะด้วย สัญชาตญาณคนเราจะต้องมีชีวิตอยู่ได้ ต้องหาเลี้ยงตัวเองให้ได้ และคนโดย ส่วนใหญ่ เขาต้องการพัฒนาตัวเอง ให้เขาสื่อสารกับคนอื่นได้ ให้เขาอยู่ในสังคมได้ ให้เขามีอาชีพได้ เป็นที่พึ่งครอบครัวได้ เป็นที่พึ่งของชุมชน เป็นที่พึ่งของประเทศได้

คน Generation Z เกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยี

ยิ่งในคน Generation ใหม่ เมื่อสักครู่ผมคุยกับท่านรองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร (นายเกรียงยศ สุดลาภา) ว่า คน Generation ใหม่ คนที่เกิดตั้งแต่ ปี ค.ศ. 2000 หลังปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา คือคนที่เราเรียกว่า Generation Z เป็นคนที่จะเข้ามหาวิทยาลัยปีนี้ปีแรก เป็นคนที่ท่านทราบดีอยู่แล้วว่า ชอบพึ่งตนเอง ชอบเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาตนเองได้ ไม่ชอบการเรียนรู้ที่เป็นระบบ แต่เรียนรู้จาก เทคโนโลยีต่าง ๆ เพราะเขาเกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยี ตั้งแต่ในท้องก็ใช้เทคโนโลยี ใส่เข้าไปในท้องแม่ เด็กรุ่น Generation Z จะไม่เหมือนเด็กที่เกิดมาในรุ่น Generation Y ในนี้มี Generation Y อยู่พอสมควร ผมบอกได้เลยว่า Generation X ดีกว่า Generation Y Generation Y นี่ เมื่อวานดุหน่อย เช้านี้มาลาออกแล้ว Generation X ไม่เป็นแบบนี้ ผมบอกได้เลยว่า Generation X เป็นเด็กที่มีความมุ่งมั่น ทำอะไร จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ เขาหวังเปลี่ยนแปลงตนเอง เปลี่ยนแปลงโลก แต่การสื่อสาร กับเขา ท่านต้องสื่อสารผ่านทางจอ (screen) ต่าง ๆ ไม่ต้องไปยืนบอกให้เขาทำ

เด็ก Generation Z เป็นเด็กที่เป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) อยู่ใน DNA ของเขา เขาชอบเรียนรู้ ชอบพัฒนาตนเอง ท่านจะไปบอกสั่งให้เขาทำโน่น ทำนี่ เขาไม่ทำหรอก แต่ถ้ามีปัญหา เขาจะไปคิดให้ท่านอย่างดี แก้ปัญหาได้ เป็นคนที่มี future focus เป็นคนที่ mature กว่า Generation Y เป็นคนที่นึกถึงส่วนรวมมากกว่า และทำอะไรมุ่งผลสัมฤทธิ์ นี่คือ Generation Z ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมมากกว่า เขาไม่ชอบเป็นลูกน้องใคร ไม่ว่าจะราชการหรือบริษัท คนเหล่านี้จะเก่งและทำงานได้หลาย ๆ อย่าง ที่กล่าวมานี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่ามันเปลี่ยนมาอย่างสิ้นเชิง

เทคโนโลยีทำให้กระบวนการรับรู้เราเปลี่ยน

เทคโนโลยีมีผลมาก ทำให้กระบวนการรับรู้เราเปลี่ยน วิธีการคิดเราเปลี่ยน lifestyle หรือการดำเนินชีวิตก็เปลี่ยนไป กระบวนการทำงานเปลี่ยน ที่สำคัญคือ Business Model ต่าง ๆ เปลี่ยนไปหมด แม้เรื่องการศึกษา ท่านคงเห็นแล้วว่าเรื่อง Online Education เข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตคน เพราะว่าเป็น Platform สำคัญ บางคนฟังผมพูดแล้วหัวเราะว่าผมพูดเกินจริงว่าจะเปลี่ยนอะไรนักหนา ก็ไม่ต้องพึ่งเทคโนโลยีอะไรมากมาย ผมถามท่านตรงนี้ ทุกวันนี้ถ้าท่านลืมเอามือถือออกจากบ้าน ท่านอยู่ได้กี่ชั่วโมง แต่ถ้าท่านลืมกระเป๋าสตางค์อยู่ได้ทั้งวันไม่เดือดร้อนเพราะเดี๋ยวนี้ทุกอย่างอยู่ในมือถือหมดแล้ว การรับรู้การสื่อสารของคนยุคนี้ มีเรื่องอะไรคนก็ดูกันไปทั่วโลก ในเวลาเป็นวินาที ทุกวันนี้เราสั่งงานทั้งหลายเราสั่งผ่าน Line เปลี่ยนไปอย่างมาก ถ้าท่านอยู่ตรงนี้ท่านต้องปรับตัว

ผมขอย้ำตรงนี้ว่า เรื่อง “คุณภาพ” เรื่อง “มาตรฐานการศึกษา” ทุกระดับจะต้องส่งต่อคุณค่า คุณภาพทางการศึกษา จะต้องเชื่อมโยงกันทุกระดับขึ้นมา ตั้งแต่ปฐมวัย จนถึงประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ถ้าเขาสามารถอยู่ในระบบจนครบถ้วน

ถามว่าคุณต้องส่งต่ออะไรบ้าง คุณต้องส่งมอบคุณค่า คุณต้องส่งมอบมาตรฐานหรือคุณภาพ ผมขอเน้นว่ามี 3 เรื่องใหญ่ ๆ ที่เราจะต้องส่งมอบเพื่อให้กลายเป็นคนไทย 4.0 ผมจะสรุปง่าย ๆ ว่า คือ คนไทยที่มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะสูง ถ้าบอกแค่มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะเฉย ๆ แค่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมยังลำบาก อันนี้รับไม่ได้ เพราะคุณจะอยู่ในโลกอนาคตข้างหน้าไม่ได้ ต้องมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะสูง เป็นคนไทยที่ทันสมัย ทันโลก ทันเทคโนโลยี เป็น Digital Thai ไม่ใช่ Analog Thai เดี๋ยวนี้ทุกอย่างมันเป็น Digitalization เพราะคนไทยเป็นคนไทยที่มี digital skill คำว่า digital skill ไม่ใช่แค่ส่งไลน์เป็น ต้องสร้าง digital content ได้ และต้องสื่อสารผ่าน digital content ได้ คุณต้องทำงานโดยใช้ Digitalization ได้ อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ ฉะนั้นเรื่อง digital transformation เป็นคุณลักษณะอันหนึ่งของคนไทย 4.0 จะต้องมี

ถ้าไปดูข้อมูลเมื่อเดือนที่แล้ว ข้อมูลจาก APQC : American Productivity and Quality Center ซึ่งเป็นองค์กรใหญ่ของอเมริกา เขาสำรวจองค์กรในประเทศสหรัฐอเมริกา เขาบอกว่าตอนนี้องค์กรในสหรัฐอเมริกา 75% อยู่ใน process ของ digital transformation แล้วเขาก็ถามต่อเลยว่า อะไรเป็นเหตุผลที่คุณจะต้องมี digital transformation

อันแรกที่เป็นเหตุผลใหญ่ที่สุดคือ การที่มี digital transformation หรือการใช้ digital platform ทั้งหลาย จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน efficiency เพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้เรามี Big Data ที่ไปบริหารจัดการ ที่สำคัญก็คือ ทำให้เกิดความพึงพอใจกับผู้รับบริการมากและเป็น cost saving ลดค่าใช้จ่ายอย่างมหาศาล ฉะนั้นตอนนี้ต้องเป็น Digital Thai และสุดท้ายต้องเป็น Global Thai ไม่ใช่ Thai Thai เก่งแต่ในบ้านหรือเก่งเฉพาะกรุงเทพฯ

ตอนนี้โลกเล็กลงอย่างมาก ถ้าอยู่โดยบอกว่าผมไม่แข่งกับใคร แต่คนอื่นจะมาแข่งกับคุณและเหยียบคุณจนติดดิน เพราะฉะนั้นจึงต้องเป็น Global Thai เป็นพลเมืองซึ่งเป็นของโลกได้อย่างดี คุณไปทำงานที่ไหนในโลกนี้ก็ได้ หรือถ้าคุณเจ๋งจริง บริษัทใหญ่ ๆ ในโลกนี้ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็จะมาซ้อนคุณไปทำงานที่นั่นให้ได้ นี่คือคนไทย 4.0 แต่เริ่มต้นขอให้เป็นคนไทยซึ่งทำประโยชน์ให้กับประเทศได้ ช่วยผลักดัน

ยุทธศาสตร์ชาติ ช่วยยกระดับเศรษฐกิจของประเทศ ให้เป็นประเทศไทย 4.0 จริง ๆ สักที

Thailand 4.0 ต้องขับเคลื่อนด้วยการสร้างนวัตกรรม

ประเทศไทย 4.0 หรือ Thailand 4.0 คือ เราต้องการยกระดับเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถที่จะแข่งขันกับคนอื่นได้ พึ่งพาตนเองได้ ลดการนำเข้า GDP ของประเทศก็จะเพิ่ม ให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง สิ่งที่จะทำได้ที่จะเป็น Value ก็คือ เศรษฐกิจต้องขับเคลื่อนด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม ต้องขับเคลื่อนด้วยการสร้างนวัตกรรม ทุกอย่างไม่ว่าจะเป็น product เป็น service เราต้องสร้างให้เป็น innovation-driven product หรือ innovation-driven service เท่านั้น ไม่เช่นนั้นคุณจะไม่มีทางแข่งขันกับใครเขาได้ ต้องสร้างนวัตกรรมเองให้ได้ เพราะฉะนั้นต่อไปมาตรฐานของการศึกษาก็คือ เรามุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเปลี่ยนไปจากเป้าเดิม คือ จะสร้างคนไทยให้เรียนรู้เพื่อจะมีความรู้เข้าอยู่ในสังคม ทำงานดาด ๆ แค่นี้ไม่พอ ต้องเป็นการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายและเป้าหมายนั่นคือ การนำความรู้ไปสร้างนวัตกรรมให้ได้ทุกระดับ

ผมไปเยี่ยมเด็ก ป.3 เด็ก ป.6 ยังสร้างนวัตกรรมได้ไม่ต้องวิลิศมาหรามากมาย แต่ต้องให้เด็กคิดวิเคราะห์เองให้ได้ แล้วจะส่งผลไปถึงการเกิดจินตนาการและเกิดมีความคิดในการสร้างนวัตกรรมได้ ย้ำว่า ต่อไปนี้การศึกษาที่มีมาตรฐานการศึกษา เรามุ่งผลสัมฤทธิ์ และเป้าหมายหรือผลสัมฤทธิ์ที่เราต้องการ คือ **คนไทยทุกคนที่มีการศึกษาจะต้องไปสร้างนวัตกรรมให้ได้ เพราะนวัตกรรมจะเป็นตัวที่ไปเปลี่ยนประเทศ** ไปทำให้มีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ยกศักยภาพประเทศ ยกเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ประเทศมี GDP เพิ่มขึ้น เราถึงจะหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางเสียที

ท่านทราบไหมว่า ตอนนี้ประเทศเรามี GDP ต่อหัวตกปีละเท่าไหร่ คิดเป็น 5,800 ยูเอสดอลลาร์ ต่อคนต่อปี แปลงเป็นเงินไทยคือ ตอนนี้ประมาณ 16,000 บาทต่อเดือนต่อคน World Bank กำหนดว่า ประเทศที่จะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว อยู่ในประเทศโลกที่ 1 หรือหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง

จะต้องมีรายได้ต่อหัวต่อปีมากกว่า 12,000 ยูเอสดอลลาร์ต่อคนต่อปี แปลงเป็นเงินไทยประมาณ 32,000 บาทต่อเดือนต่อคน ตอนนี้เราทำได้แค่ครึ่งเดียว พัฒนามา 20 กว่าปี ตอนนี้ยังไม่ถึงครึ่ง ฉะนั้น สิ่งที่จะทำได้อย่างเดียวคือ การศึกษา เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน นำไปสู่การสร้างนวัตกรรม **เพราะฉะนั้น ภารกิจหลักตอนนี้ของท่านก็คือ จะต้องทำการศึกษาให้ไปสร้างนวัตกรรมให้ได้** พื้นฐานอยู่ที่การศึกษาอย่างเดียว เพราะมีตัวอย่างให้ดูทั่วโลก ยกตัวอย่างประเทศใกล้บ้านเรา 2 – 3 ประเทศ ไม่ว่าจะเป็นมาเลเซีย สิงคโปร์ เกาหลีใต้ เขาทุ่มเทเรื่องการศึกษาตลอด 15 - 20 ปีหลัง ชัดเจนมากว่า คุณภาพการศึกษาเขาดีขึ้นมาก ตัวชี้วัดเขาคือ GDP เขาขึ้นเร็วมาก เขาสร้างนวัตกรรมเองได้ทำให้ประเทศสามารถแข่งขันได้

ปี 1980 ประธานาธิบดีปักจุงอีของเกาหลีใต้ตั้งเป้าว่า การศึกษาของประเทศจะต้องสร้างนวัตกรรม โดยเฉพาะอุดมศึกษา คุณเห็นไหม 30 กว่าปี เกาหลีใต้แซงญี่ปุ่น แซงอเมริกาหมดในเรื่องเทคโนโลยี สิงคโปร์ มาเลเซีย เลียนแบบเกาหลีใต้ เผอิญเขาโชคดีได้ผู้นำดี อยู่ระยะยาว และลงทุนเรื่องการศึกษาอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง การศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องลงทุน กระบวนการต้องเปลี่ยน ไม่ได้ทำกระบวนการแบบเดิมที่เราทำกันมา คุณภาพเราถึงไม่ดีขึ้น เพราะฉะนั้นตรงนี้มีตัวอย่างให้ดูชัดเจนว่า การศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทุกอย่างจริง ๆ โดยเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากของคนทุกคนที่ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น ประเทศสามารถแข่งขันกับใครก็ได้ เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นเรื่องสำคัญ อยู่ที่พวกเรา ผู้บริหารทุกคน ครูทุกคน จะต้องกลับมา recheck ตัวเอง ท่านต้องไม่สอนแบบเดิม ใช้กระบวนการแบบเดิม เพราะจะได้ผลผลิตแบบเดิม และจะไม่ตอบโจทย์มาตรฐานการศึกษาชาติปี 2561 ว่าเราต้องการมุ่งผลสัมฤทธิ์

3 คุณค่าที่ต้องส่งมอบเพื่อให้เป็นคนไทย 4.0

ตอนนี้ท่านกรุณากลับไปนั่งคิด นั่งวิเคราะห์ ว่าจะทำอย่างไรที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น ทำให้มาตรฐานดีขึ้นให้ได้ ในบรรดาคุณภาพมาตรฐาน ผมเองอยากจะแบ่งเป็น 3 คุณค่า หรือ 3 เรื่อง ที่ท่านต้องส่งมอบ

1) **ความรู้** มีส่วนสำคัญแน่นอน แต่ความรู้ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุดอีกต่อไป แต่ก่อนเราบอกความรู้สำคัญสุด เพราะฉะนั้น ครูมุ่งเน้นสอนแต่ความรู้ เดี๋ยวนี้ 5 ปี 10 ปี ความรู้ล้าสมัยแล้ว หมดยุคแล้ว เพราะเทคโนโลยีมาเร็วมาก มีความรู้ใหม่มากมาย ไม่ต้องใช้ความรู้เก่าแล้ว เพราะฉะนั้นท่านไม่ต้องไปเน้นเรื่องความรู้ **ความรู้ต้องมีเป็นพื้นฐานแต่ไม่ใช่สิ่งที่สำคัญที่สุด สิ่งสำคัญที่สุดคือกระบวนการเรียนรู้** ที่ผ่านมาเราเน้นการสอนในห้องเรียนเป็นหลัก การสอนในห้องเรียนให้เด็กจำแล้วเข้าใจไม่สามารถคิดวิเคราะห์ได้ แต่สิ่งที่เราต้องการยกระดับให้เป็นคนไทย 4.0 คนไทยจะต้องคิดวิเคราะห์เองได้ คนไทยจะต้องมีจินตนาการในการสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ การเรียนในห้องเรียนและกระบวนการเรียนรู้ที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นไม่สามารถทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การเรียนที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ได้ มีจินตนาการ มีการสร้างนวัตกรรมได้ ต้องไปเรียนของจริงในสถานที่จริง เรียนที่แปลงเกษตรถ้าอยากรู้เรื่อง Smart Farming สอนบูรณาการได้ 4 – 5 วิชาเลย เรื่องดิน เรื่องน้ำ เรื่องอากาศ เรื่องสารเคมีต่าง ๆ อาจารย์ก็สนุก เด็กก็สนุก ผมไปเห็นตัวอย่างมาแล้วโรงเรียนที่กระทรวงทำแต่ทำได้น้อยมาก ทำได้แค่ 600 – 700 โรงเรียน จาก 30,000 กว่าโรงเรียน ไม่มีผลกระทบ (impact) ในเชิงบวก จะต้องทำให้ได้ 30,000 โรงเรียน หรือไปเรียนในสถานประกอบการ เรียนในโรงงาน เรียนในบริษัทต่าง ๆ ภาคเอกชนที่อยู่ใกล้โรงเรียน ซึ่งตอนนี้เปิดรับมากขึ้น ที่จะช่วยเราให้เด็กไปเรียน ซึ่งเมื่อก่อนก็ไม่อยากรับ แม้แต่เด็กโต เด็กมหาวิทยาลัยก็ไม่อยากรับ เพราะเป็นภาระ ยิ่งเด็กเล็กยิ่งไม่อยากรับใหญ่ แต่ตอนนี้ภาคเอกชนเขาเปลี่ยน mindset ไป เขาปรับตัวไปกับอนาคตมากในยุคของ Disruptive Technology ไม่เช่นนั้นเขาอยู่ไม่ได้ เขาไม่ได้มีงบประมาณสนับสนุนเหมือนเรา ของเราอย่างไรก็ได้มีเงินมาทุกปี แม้เด็กจะสอบ O – NET ตกกันทั้งห้องก็ได้เงิน มหาวิทยาลัยเด็กจบตกงาน

เป็นแสน ๆ คน ก็ยังได้เงิน งบประมาณเพิ่มทุกปีด้วย แต่เอกชนเขาอยู่ไม่ได้ เพราะฉะนั้นเขาต้องตอบโจทย์ประเทศ ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคหรือคนไทยทั้งประเทศ ไม่อย่างนั้นเขาอยู่ไม่ได้ เขาต้องพัฒนาตลอด สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ**คน** เพราะฉะนั้นเขาจึงต้องการคนที่มีคุณภาพ

ฉะนั้น จึงเห็นรัฐบาลชุดนี้เป็นชุดที่มีภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรมมาช่วยในเรื่องการศึกษาเยอะสุดในประวัติศาสตร์ เรื่องโรงเรียนประชารัฐ 3,000 – 4,000 โรงเรียน มาช่วยอย่างมากมาย ให้เงินบ้าง อุปกรณ์การเรียนการสอนบ้าง แต่แค่นั้นไม่พอ ยังไม่ตอบโจทย์เรา ตอนนี้เรายกระดับไปโรงเรียนร่วมพัฒนาหรือ Partnership School อย่างที่ท่านเห็น เพิ่งเริ่มมาได้ 1 ปี ซึ่งยกระดับมาจากโรงเรียนประชารัฐ คือให้เอกชนมาร่วมบริหารโรงเรียน มาเป็นประธานสถานศึกษา ดึงผู้มีส่วนร่วมหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาเป็นผู้บริหารจัดการในการสนับสนุนโรงเรียน พัฒนาโรงเรียน ตั้งแต่ผู้ปกครอง ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม ถามว่าทำไมภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม เขาอยากจะมาทำ เพราะเขาต้องการเมล็ดพันธุ์ที่ดี ถ้าไม่ได้เมล็ดพันธุ์ที่ดี เมื่อเด็กจบไปทำงานเขาก็เหนื่อยมาก แม้แต่จบมหาวิทยาลัยชื่อดัง ก็ทำงานไม่เป็น ต้องไปฝึกงาน 6 เดือน หรือ 1 ปี โดยเขาต้องจ่ายเงินเดือนเต็ม แล้วยุติธรรมกับเขาไหม เพราะฉะนั้น ผมว่าเราต้องปรับใหม่ว่า **ท่านจะต้องส่งมอบคุณค่าคือ “ความรู้ที่เท่าทันกับศตวรรษที่ 21” ไม่ใช่ความรู้แบบเดิม ๆ** อ่านออกเขียนได้คือพื้นฐานอยู่ในความรู้ ต้องรู้เรื่องของ Scientific literacy เพราะความรู้เรื่องวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญ เรื่อง Financial literacy จะต้องรู้เรื่อง IT literacy จะต้องอยู่ในชุดความรู้นี้ทั้งหมด เพราะท่านเลี่ยงไม่ได้ เป็นเรื่องของความรู้ที่มีคุณค่าหรือคุณภาพที่เป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2) **ทักษะ** เกิดจากการทำซ้ำๆ การอบรมบ่มเพาะ ทักษะเป็นเรื่องที่จำเป็นสำคัญมาก โดยเฉพาะสิ่งที่เราอยากเน้นคือ **ทักษะของการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21** คุณต้องไปปรับเปลี่ยนตัวเองได้ คุณจะต้องมีความอยากรู้ อยากเห็น คุณจะต้องมีการคิดวิเคราะห์เป็น คุณต้องเป็นผู้นำได้ คุณต้องมีทักษะในการทำงานที่จะเป็นพหุวัฒนธรรมได้ มีทักษะในการที่จะแยกผิด แยกถูก มีคุณธรรม จริยธรรม

นี่คือทักษะที่จำเป็น ที่จริงมีมากกว่านี้ถ้าคุณไปดูทักษะในศตวรรษที่ 21 มีเป็น 20 กว่าตัว นี่คือสิ่งที่คุณต้องมอบคุณค่ามาเป็นอยู่ในคุณค่าของการศึกษาทุกระดับ

3) **อุปนิสัย** เป็นสิ่งที่เราคิดกันน้อยมากและไม่ค่อยใส่ใจ ภาษาอังกฤษเขาเรียกว่า Character ภาษาไทยผมจะแปลเป็น อุปนิสัย อาจจะไม่ได้ตรงนัก เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เป็นเรื่องที่ในอนาคตเขาจะไปทำงาน เขาจะประสบความสำเร็จหรือไปทำงานอย่างมีความสุขในชีวิตข้างหน้าหรือไม่ หรือทำประโยชน์กับโลกนี้หรือไม่ เรื่องอุปนิสัยสำคัญ ตอนนี้ยุทธศาสตร์ชาติใช้คำว่า**พลเมืองที่เข้มแข็ง** เป็นทั้งคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักหน้าที่ เป็นประโยชน์กับประเทศชาติ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ไม่คอร์รัปชั่น รู้จักหน้าที่ตนเอง มีวินัย นี่คืออุปนิสัย นี่คือคุณภาพของคน เป็นคุณภาพของการศึกษาที่จะต้องส่งต่อกันมา

การศึกษาในโลกเน้นฐานสมรรถนะ (Competency–Based)

ตอนนี้การศึกษาในโลก หรือการทำงานต่างๆ เขาเน้นเป็นฐานสมรรถนะ หรือ Competency - Based คำว่า “Competency” ก็คือต้องมีทั้งความรู้และทักษะ และมีความสามารถที่ทำงานให้สำเร็จ สำเร็จแบบมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือสำเร็จเกินกว่าเป้าที่ตั้งไว้ นี่คือ Competency ซึ่งประกอบด้วยหลาย ๆ อย่าง แต่จะต้องมีคุณลักษณะ 4 ตัวนี้ ซึ่งถ้าไปดูทักษะในศตวรรษที่ 21 ชัดเจนมาก ต้องมี 4 ตัวนี้อยู่ด้วย ไม่เช่นนั้นไม่เรียกว่า Competency

1. Critical thinking, Problem solving ต้องคิดวิเคราะห์เป็นต้องแก้ปัญหาได้ สร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กรได้ ไม่เช่นนั้นคุณจะไม่มีประโยชน์กับองค์กรเลย จบ Ph.D. มาก็ไม่มีประโยชน์

2. Creativity ต้องสร้างสรรค์นวัตกรรมให้ได้

3. Communication การสื่อสารเป็นเรื่องใหญ่มากสำหรับคนในโลกข้างหน้าว่า คุณต้องสื่อสารกับคนอื่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้คนอื่นเข้าใจคุณ ให้ถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดการทำงานต่าง ๆ ให้คนในองค์กรได้ เพราะคุณทำคนเดียวไม่ได้ คุณไม่มีทางทำคนเดียวให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นเรื่อง Communication จึงเป็นเรื่องสำคัญมาก

4. Collaboration ต้องสามารถทำงานกับคนอื่นได้ ทำงานเป็นทีมได้ ที่สำคัญคือ Collaboration ถ้าใครเก่งกว่าคุณ คุณต้องดึงเขามาเป็น Partner ไปทำงานร่วมกับเขาได้ ถึงจะยกระดับคุณได้เร็ว ทำให้คุณสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองได้เร็ว ไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ คนไทยตอนนี้ Collaboration ไม่เป็น ขี้อิจฉาคนอื่นด้วย ก็คือ ถ้าเก่งกว่าจะไม่ดึงมาทำงานด้วยเดี๋ยวจะมาดีกว่าเรา ผมเชื่อว่าคุณทำได้ พัฒนาตนเองจนประสบความสำเร็จได้แต่อาจใช้เวลาประมาณสัก 20 – 30 ปี แต่ถ้าคุณมี Partner เก่ง ๆ เข้ามา คุณ Collaborate กับเขาได้ เขาจะมาช่วยยกระดับคุณได้เร็ว คุณสามารถที่จะไประดับโลกได้เร็ว ทำให้องค์กรเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น นี่เป็นสิ่งที่อยากจะเน้น เรื่อง Competency

แนวคิดของ Competency-Based

เมื่อสักครู่ ผมได้กล่าวถึง คุณภาพมาตรฐาน จะต้องมี 3 องค์ประกอบ เป็นหลักแล้วตอนนี้เราใช้เป็น Competency-Based เมื่อไปดูองค์กรใหญ่ ๆ ทั่วโลกแล้ว เขารับคนเข้าทำงานโดยดู Competency เขาไม่ถามคุณว่าคุณจบเกรดเท่าไหร่ เขาไม่ดูว่าคุณจบ Harvard, MIT หรือ Stamford เขาไม่ดูด้วยซ้ำว่าคุณจบจากจุฬาฯ เขาจะดูว่าคุณมี Competency ที่จะไปเปลี่ยนแปลงองค์กร ไปพัฒนา ทำองค์กรให้มีความสามารถในการแข่งขันกับคนอื่นได้ ทำให้องค์กรมีความยั่งยืนได้หรือไม่ บริษัททั่วโลกเดี๋ยวนี้ใช้แนวนี้หมดแล้ว นั่นคือ เป็นการตอกย้ำว่าต่อไปข้างหน้าการเรียนในระบบจะลดความสำคัญลง สำคัญว่าคุณต้องพัฒนาตนเองให้ได้ คุณต้อง Entrepreneur ตัวเองให้ได้ นี่เป็นแนวคิดของ Competency-Based

เพราะฉะนั้น ตอนนี้ถ้าสถานศึกษาใดไม่ปรับตัว ไม่ตอบโจทย์คนรุ่นใหม่ ไม่ตอบโจทย์กับโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่สามารถที่จะเตรียมคนที่อยู่ในโลกอนาคตข้างหน้าได้ ไม่สามารถตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง จะไม่มีใครมาเรียนกับคุณ นี่เป็นเรื่องสำคัญที่ขอจะย้ำกับพวกเรา

คนไทย 4.0 ต้องมี Digital skill & English proficiency

ขอย้ำทักษะอีก 2 อย่าง เพราะจำเป็นกับคนในศตวรรษที่ 21 หรือคนไทย 4.0 คือ Digital skill ที่ผมกล่าวไปแล้วในตอนแรก คนทุกคนในอนาคตข้างหน้าต้องมี Digital skill และอีกข้อหนึ่งที่ขอย้ำว่าอยู่ในคุณภาพมาตรฐานคือ English proficiency เดี๋ยวนี้ทุกอย่างติดต่อผ่านภาษาอังกฤษหมด เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาเป็นภาษาอังกฤษหมด ไม่ใช่ภาษาไทย ถ้าท่านไม่รู้ภาษาอังกฤษที่ดี ที่สื่อสารกับเขาได้ คุณจะตกยุค ตกโลกในอนาคตข้างหน้า นี่เป็นเรื่องสำคัญที่ขอย้ำกับพวกเราว่าสิ่งเหล่านี้คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในการที่จะสร้างคนไทย 4.0

ย้ำตรงนี้ เราต้องไม่ตัดเสื้อโหลให้กับการศึกษาทั้งประเทศ เราต้องการคนหลาย ๆ แบบ และไม่ต้องเก่งเท่ากัน ไม่ต้องเก่งเหมือนกัน แต่ต้องทำงานร่วมกันได้

แข่งขัน และทำงานร่วมกันได้ในเวทีโลก

ผมเพิ่งไปดูงาน Technical University of Munchen หรือมหาวิทยาลัยเทคนิคมิวนิกของเยอรมัน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยอายุ 150 ปี มีผู้ได้รับรางวัลโนเบล 16 คน ถือเป็นมหาวิทยาลัยอันดับ 1 ของเยอรมัน และอันดับต้น ๆ ของโลก อันดับที่ 41 ของโลก ความมีชื่อเสียงของเขาเราคงได้ยินเรื่องวิศวกรรม เรื่องของช่าง สิ่งหนึ่งที่อธิการบดีเขาพูดกับผมคือ ตอนนี้เราอยู่ในการแข่งขัน เพราะฉะนั้นเราต้องแข่งขันกับคนอื่นให้ได้ แม้ว่าจะแข่งขันสูงและผมต้องแข่งขันกับเขา แต่เขาย้ำว่า เขาต้องทำงานร่วมกับคู่แข่งของเขาคือ Ludwig Maximilian University of Munich หรือมหาวิทยาลัยลุดวิก แมกซิมิเลียน แห่งมิวนิค ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยใหญ่อันดับ 2 เป็นอันดับ 1 อันดับ 2 ของประเทศทั้งคู่ หมายความว่า ขณะคู่แข่งเขายังต้อง collaborate เขาใช้คำว่า “Competitive but Collaborative”

สิ่งที่อยากให้ปลูกฝังให้เกิดกับเด็กไทยทุกคน เพราะคนไทย 4.0 ควรจะต้องแข่งขันกับใครก็ได้ในโลกนี้ collaborate กับใครก็ได้ ทำให้คุณมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ที่จะทำประโยชน์ให้กับทั้งตัวเอง ชุมชน ประเทศ และโลกนี้ให้ได้

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

ผมเชื่อว่า ท่านลองไปศึกษารายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เราพิมพ์ไว้ค่อนข้างให้ดูง่าย แยกเป็นหมวดหมู่ค่อนข้างจะดี สรุปสั้น ๆ ว่า **ผู้เรียนรู้**ควรจะต้องเรียนรู้อะไรได้บ้าง แล้ว**สร้างสรรค์นวัตกรรม**อะไรได้บ้าง แล้วเป็น**พลเมืองที่เข้มแข็ง**อย่างไรได้บ้าง อันนี้เป็นสามมิติใหญ่ ๆ ที่เราเน้นในผลสัมฤทธิ์ว่า จะต้องเป็นผู้เรียนรู้ที่สร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี จะต้องเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมในสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และจะต้องเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข มีรายละเอียดอยู่นะครับ ผมเข้าใจว่า session ต่อไป มีพูดถึงรายละเอียด ผมอยากให้ท่านไปศึกษาดูตรงนี้นะครับ

ย้ำอีกทีว่า มาตรฐานการศึกษาของชาติ ปี 2561 เราเน้นเรื่องผลสัมฤทธิ์ หรือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อที่จะช่วยพัฒนาเด็กไทยหรือลูกหลานของเราให้เป็นคนไทย 4.0 ให้ทันสมัย ทันโลก ทันเทคโนโลยีมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะอย่างสูง ที่จะช่วยขับเคลื่อนประเทศ ผลักดันประเทศ ให้สามารถแข่งขันได้ และที่สำคัญก็คือ ให้ประเทศหลุดพ้นจากประเทศกับดักรายได้ปานกลาง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว

ขอบคุณมากครับ

ภาพบรรยากาศการสัมมนาวิชาการ
เรื่อง **มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย** 4.0

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

ดร.สุภัทร จำปาทอง	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา	ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา
นายสำเนา เนื้อทอง	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มมาตรฐานการศึกษา

ดร.ประวีณา อัสโย	ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา
นางสาวกรกมล จึงสำราญ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
ดร.วิภาดา วานิช	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวอุบล ตรีรัตน์วิชชา	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นายพรพรหม เทพเรืองชัย	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นางสาวนูรียา วาจิ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ที่อยู่

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 02 668 7123 ต่อ 2528, 2529
โทรสาร 02 243 1129